

აკადემიური წელი 2021/2022		სილაბუსი	
		სემესტრი	III
კოდი	LGLS205021	დასახელება	ვალდებულებითი სამართალი - ზოგადი ნაწილი
ტიპი	ძირითადი	ECTS კრედიტი	5 (140 საათი) საკონტაქტო 68 სთ: <ul style="list-style-type: none"> • ლექცია 30 სთ • სემინარი 30 სთ • იმიტირებული პროცესი 2 სთ • შუალედური გამოცდა 3 სთ • დასკვნითი გამოცდა 3 სთ დამოუკიდებელი - 72 სთ
ენა	ქართული	აუდიტორია	
ლექტორი	ქეთევან კობახიძე	ელექტრონული ფოსტა	k.kobakhidze@freeuni.edu.ge

კონსულტაცია ინდივიდუალურად სტუდენტის საჭიროებისამებრ დანიშნულ დროს

აღწერა

სასწავლო კურსის ფარგლებში ისწავლება ვალდებულებითი სამართლის ზოგადი ნაწილი. კურსი გულისხმობს ქართული კანონმდებლობის (სამოქალაქო კოდექსის შესაბამისი ნაწილის) სწავლებას, ევროპული ქვეყნების (ძირითადად გერმანია) და საერთაშორისო უნიფიცირებული აქტების (PECC, PECL, DCFR) შედარების საფუძველზე. სასწავლო კურსის ფარგლებში მოხდება შესაბამისი დოქტრინისა და სასამართლო პრაქტიკის ანალიზი.

პრერეკვიზიტი

შესავალი სამოქალაქო სამართალში

სწავლის მიზანი

ვალდებულებითი სამართლის ზოგადი ნაწილის სწავლების მიზანია სტუდენტმა შეიძინოს თეორიული ცოდნა ვალდებულებითი სამართლის ძირითად ინსტიტუტებზე, აგრეთვე, შეძლოს შეძენილი თეორიული ცოდნის პრაქტიკაში რეალიზაცია.

სწავლის შედეგები

კურსის დასრულების შემდეგ:

- სტუდენტმა იცის ვალდებულებითი სამართლის ძირითადი ინსტიტუტები
- სტუდენტმა იაზრებს ვალდებულებითი სამართლებრივი ურთიერთობის ბუნებას
- სტუდენტმა იცის ვალდებულებითი სამართლის ძირითადი პრინციპები (ნების ავტონომია, სახელშეკრულებო თავისუფლება, მხარეთა ურთიერთთანამშრომლობა და კეთილსინდისიერება)
- სტუდენტს აანალიზებს სასამართლო გადაწყვეტილებებს და იყენებს მათ არგუმენტაციისათვის
- სტუდენტს შეუძლია მხარის დარწმუნება შესაბამისი არგუმენტაციის გამოყენებით
- სტუდენტი ამზადებს იურიდიულ (მათ შორის სასამართლოში წარსადგენ) დოკუმენტებს
- სტუდენტს შეუძლია მოთხოვნის უფლების დეფინირება როგორც რელატიური, ისე სახელმწიფოს მიერ გარანტირებული უფლებისა, მისი გამიჯვნა სანივთო, საოჯახო, მემკვიდრეობითი უფლებებისაგან
- სტუდენტი აყენებს სწორ სამართლებრივ მოთხოვნას
- სტუდენტი აიდენტიფიცირებს და წყვეტს ვალდებულებითი სამართლის ზოგად ნაწილთან დაკავშირებულ იურიდიულ პრობლემას
- სტუდენტი იძიებს მოთხოვნის სათანადო სამართლებრივ საფუძველს
- სტუდენტი აანალიზებს ხელშეკრულების დადების სტადიაზე წარმოშობილ სამართლებრივ პრობლემას
- სტუდენტი განსაზღვრავს ვალდებულების შესრულების პირობებს

- სტუდენტი მსჯელობს ვალდებულების დარღვევის ცნებასა და სახეებზე
- სტუდენტს შეუძლია მეორადი მოთხოვნის უფლებების დეფინირება, მოცემული სიტუაციისათვის შესაფერისი მეორადი მოთხოვნის უფლების ამორჩევა, უფლებათა კუმულირება
- სტუდენტი ზეპირი და წერილობითი კომუნიკაციისას იყენებს პროფესიულ ტერმინებს და მისი არგუმენტები დამაჯერებელია
- სტუდენტი აცნობიერებს, რომ ვალდებულებით სამართლებრივი ურთიერთობები ეფუძნება კეთილსინდისიერების პრინციპს, მეორე მხარის უფლებებისა და ინტერესების პატივისცემას, მხარეთა ურთიერთთანამშრომლობას.

სწავლების და სწავლის მეთოდები

კურსში გამოიყენება სწავლებისა და სწავლის შემდეგი მეთოდები:

- პრობლემაზე დაფუძნებული სწავლება და კრიტიკული ანალიზი
- სოკრატეს მეთოდი
- თანამშრომლობაზე ორიენტირებული სწავლების მეთოდი (Cooperative Study)
- დისკუსია/დებატები
- წიგნზე მუშაობის მეთოდი
- წერილი მუშაობის მეთოდი
- ქმედებაზე ორიენტირებული სწავლება

შეფასების სისტემა

სტუდენტის ცოდნა ფასდება შუალედური და დასკვნითი შეფასებებით. დასკვნითი შეფასება არის სავალდებულო. თუ სტუდენტი არ მიიღებს დასკვნით შეფასებას, მას კურსი არ ჩაეთვლება გავლილად.

საგანი ითვლება ჩაბარებულად მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ სტუდენტმა გადალახა შუალედური შეფასებისა და დასკვნითი შეფასებისათვის განსაზღვრული მინიმალური ზღვრები და მიიღო დადებითი შეფასება თითოეულ მათგანში.

გთხოვთ, გაითვალისწინოთ, რომ თბილისის თავისუფალი უნივერსიტეტის სტუდენტის ეთიკის კოდექსის პლაგიატსა და აკადემიურ თაღლითობასთან დაკავშირებული მე-5 მუხლის ნებისმიერი ქვეპუნქტის დარღვევის შემთხვევაში, სტუდენტს საგანში უფორმდება F შეფასება და იღებს წერილობით გაფრთხილებას. დარღვევის სიმძიმის გათვალისწინებით, შეიძლება დადგეს სტუდენტის სტატუსის შეწყვეტის გადაწყვეტილება

კურსის ფარგლებში გამოიყენება შეფასების შემდეგი მეთოდები:

- აქტიურობა - 20 ქულა (5 გამოკითხვა, თითო მაქსიმუმ 4 ქულა)
- საშინაო დავალება - 15 ქულა (3 საშინაო დავალება, თითო 5 ქულა)
- შუალედური გამოცდა - 25 ქულა
- იმიტირებული პროცესი - 10 ქულა
- დასკვნითი გამოცდა - 30 ქულა

შუალედური შეფასების ჯამის მინიმალური კომპეტენციის ზღვარია 30 ქულა.

დასკვნით გამოცდაზე მინიმალური კომპეტენციის ზღვარია 11 ქულა.

გადაბარებაზე გასვლის წესი და შეფასებასთან დაკავშირებული სხვა საკითხები იხილეთ ბაკალავრიატის დებულებაში.

შუალედური შეფასება

აქტიურობა - მაქსიმალური შეფასება 20 ქულა. თითოეული სტუდენტი შემთხვევითი შერჩევის პრინციპით სემესტრის მანძილზე გამოიკითხება ხუთჯერ სემინარის დროს, თითო აქტივობა ფასდება 4 ქულით.

4 ქულა - სტუდენტი სემინარზე ავლენს გავლილი მასალის სიღრმისეულ ცოდნას, მისი არგუმენტები ლოგიკურადაა ჩამოყალიბებული და პასუხობს ყველა შეკითხვას. აქტიურად მონაწილეობს დისკუსიაში.

3 ქულა - სტუდენტი სემინარზე ავლენს გავლილი მასალის კარგ ცოდნას, არგუმენტებს აყალიბებს ლოგიკურა, თუმცა პასუხობს შეკითხვების უმეტესობას.

2-1 ქულა - სტუდენტი სემინარზე ავლენს გავლილი მასალის ზედაპირულ ცოდნას, მისი მოსაზრებები არ არის გამყარებული არგუმენტებით, უშვებს შეცდომებს და უჭირს შეკითხვებზე პასუხის გაცემა.

0 ქულა - სტუდენტმა არ იცის გავლილი მასალა.

საშინაო დავალება - მე-4, მე-9 და მე-12 სასწავლო კვირაში სტუდენტი წარადგენს 3 საშინაო დავალებას. თითო დავალება ფასდება 5 ქულით. საშინაო დავალების ფარგლებში სტუდენტს მოუწევს კაზუსის ამოხსნა. ლექტორის მიერ დავალება იგზავნება არანაკლებ 5 დღით ადრე. თითოეული კაზუსი/საშინაო დავალება ფასდება შემდეგნაირად:

5 ქულა:

ნაშრომში სწორედ არის მითითებული სამართლებრივი საფუძველი და ნაშრომში გამოყოფილია ნორმის წინაპირობები და ამომწურავად არის განსაზღვრული მნიშვნელოვანი ფაქტორები გარემოებები. ნაშრომში მოცემულია თანმიმდევრული მსჯელობა ყველა მნიშვნელოვან წინაპირობაზე, მოყვანილია მნიშვნელოვანი არგუმენტები. ნაშრომში გამოყენებულია ზუსტი პროფესიული ტერმინოლოგია და გამოყოფილია შუალედური დასკვნები. ნაშრომში სწორედ და ამომწურავად არის ფორმულირებული საბოლოო დასკვნა და დასკვნა პასუხობს ძირითად პრობლემას.

4 ქულა:

ნაშრომში სწორედ არის მითითებული სამართლებრივი საფუძველი და ნაშრომში გამოყოფილია ნორმის წინაპირობები და ამომწურავად არის განსაზღვრული მნიშვნელოვანი ფაქტორები გარემოებები. ნაშრომში მოცემულია მსჯელობა მნიშვნელოვანი წინაპირობების მხოლოდ ნაწილზე და მსჯელობა არ არის საკმარისად თანმიმდევრული. მოყვანილია მნიშვნელოვანი არგუმენტები, მაგრამ დასაბუთება არ არის სრული. ნაშრომში გამოყენებულია ზუსტი პროფესიული ტერმინოლოგია. ნაშრომში გამოყოფილია შუალედური დასკვნები. ნაშრომში სწორედ და ამომწურავად არის ფორმულირებული საბოლოო დასკვნა და დასკვნა პასუხობს ძირითად პრობლემას.

3 ქულა:

ნაშრომში სწორედ არის მითითებული სამართლებრივი საფუძველი. ნაშრომში გამოყოფილია ნორმის წინაპირობები და ნაწილობრივ არის განსაზღვრული მნიშვნელოვანი ფაქტორები გარემოებები. ნაშრომში მოცემულია მსჯელობა მნიშვნელოვანი წინაპირობების მხოლოდ ნაწილზე და მსჯელობა საჭიროებს მეტ თანმიმდევრულობას. მოყვანილია არსებული არგუმენტების მხოლოდ ნაწილი. ნაშრომში გამოყენებულია არაზუსტი პროფესიული ტერმინოლოგია. ნაშრომში ნაწილობრივ გამოყოფილია შუალედური დასკვნები. ნაშრომში ფორმულირებულია საბოლოო დასკვნა და დასკვნა სრულად ვერ პასუხობს ძირითად პრობლემას.

2-1 ქულა:

ნაშრომში სწორედ არის მითითებული სამართლებრივი საფუძველი. ნაშრომში არ არის გამოყოფილი ნორმის წინაპირობები და ნაწილობრივ არის განსაზღვრული მნიშვნელოვანი ფაქტორები გარემოებები. ნაშრომში არასაკმარისად არის მსჯელობა მნიშვნელოვანი წინაპირობებზე. მსჯელობა არ არის თანმიმდევრული და მოყვანილია მხოლოდ უმნიშვნელო არგუმენტები. ნაშრომში გამოყენებულია არაზუსტი პროფესიული ტერმინოლოგია ნაშრომში ნაწილობრივ გამოყოფილია შუალედური დასკვნები. ნაშრომში ფორმულირებულია საბოლოო დასკვნა და დასკვნა ვერ პასუხობს ძირითად პრობლემას.

0 ქულა:

ნაშრომში არ არის მითითებული სამართლებრივი საფუძველი. ნაშრომში არ არის გამოყოფილი ნორმის წინაპირობები და ნაწილობრივ არის განსაზღვრული მნიშვნელოვანი ფაქტორები გარემოებები. ნაშრომში არასაკმარისად არის მსჯელობა მნიშვნელოვანი წინაპირობებზე. მსჯელობა არ არის თანმიმდევრული და მოყვანილია მხოლოდ უმნიშვნელო არგუმენტები ან საერთოდ არ არის მოყვანილი არგუმენტები. ნაშრომში გამოყენებულია არაზუსტი პროფესიული ტერმინოლოგია. ნაშრომში არ არის გამოყოფილი შუალედური დასკვნები. ნაშრომში არ არის ფორმულირებული საბოლოო დასკვნა და დასკვნა ვერ პასუხობს ძირითად პრობლემას./სტუდენტს არ დაუწერია კაზუსი.

შუალედური გამოცდა – სასწავლო კურსის მე-11 კვირაში ჩატარდება კომბინირებული ხასიათის შუალედური გამოცდა, რომელიც მოიცავს ორ ღია კითხვას (10 ქულა, თითო 5 ქულა) და ერთ კაზუსს (15 ქულა).

ღია კითხვები ფასდება შემდეგნაირად:

5 ქულა - სტუდენტი სიღრმისეულად იცნობს განსახილველ საკითხს და მისი არგუმენტები გამართულია ლოგიკურად და მას შეუძლია პასუხის დასაბუთება;

4 ქულა - სტუდენტი იცნობს განსახილველ საკითხს და მისი არგუმენტები გამართულია, მაგრამ არ არის სრული და მას არ შეუძლია დამაჯერებლად პასუხის დასაბუთება;

3-2 ქულა - სტუდენტი ნაწილობრივ იცნობს მასალას, მაგრამ მისი არგუმენტები არ არის დასაბუთებული, ცხადი და გასაგები დასკვნების გასაკეთებლად;

1 ქულა - სტუდენტი ცუდად იცნობს მასალას, მისი არგუმენტები არ არის დასაბუთებული, ცხადი და გასაგები დასკვნების გასაკეთებლად;

0 - სტუდენტი საერთოდ არ იცნობს მასალას ან არგუმენტი არ არის ლოგიკურად გამართული/სტუდენტს არ უპასუხია შეკითხვისათვის.

კაზუსის მაქსიმალური შეფასებაა 15 ქულა:

15-13 ქულა:

ნაშრომში სწორედ არის მითითებული სამართლებრივი საფუძველი და ნაშრომში გამოყოფილია ნორმის წინაპირობები და ამომწურავად არის განსაზღვრული მნიშვნელოვანი ფაქტობრივი გარემოებები. ნაშრომში მოცემულია თანმიმდევრული მსჯელობა ყველა მნიშვნელოვან წინაპირობაზე, მოყვანილია მნიშვნელოვანი არგუმენტები. ნაშრომში გამოყენებულია ზუსტი პროფესიული ტერმინოლოგია და გამოყოფილია შუალედური დასკვნები. ნაშრომში სწორედ და ამომწურავად არის ფორმულირებული საბოლოო დასკვნა და დასკვნა პასუხობს ძირითად პრობლემას.

12-9 ქულა:

ნაშრომში სწორედ არის მითითებული სამართლებრივი საფუძველი და ნაშრომში გამოყოფილია ნორმის წინაპირობები და ამომწურავად არის განსაზღვრული მნიშვნელოვანი ფაქტობრივი გარემოებები. ნაშრომში მოცემულია მსჯელობა მნიშვნელოვანი წინაპირობების მხოლოდ ნაწილზე და მსჯელობა არ არის საკმარისად თანმიმდევრული. მოყვანილია მნიშვნელოვანი არგუმენტები, მაგრამ დასაბუთება არ არის სრული. ნაშრომში გამოყენებულია ზუსტი პროფესიული ტერმინოლოგია. ნაშრომში გამოყოფილია შუალედური დასკვნები. ნაშრომში სწორედ და ამომწურავად არის ფორმულირებული საბოლოო დასკვნა და დასკვნა პასუხობს ძირითად პრობლემას.

8-5 ქულა:

ნაშრომში სწორედ არის მითითებული სამართლებრივი საფუძველი. ნაშრომში გამოყოფილია ნორმის წინაპირობები და ნაწილობრივ არის განსაზღვრული მნიშვნელოვანი ფაქტობრივი გარემოებები. ნაშრომში მოცემულია მსჯელობა მნიშვნელოვანი წინაპირობების მხოლოდ ნაწილზე და მსჯელობა საჭიროებს მეტ თანმიმდევრულობას. მოყვანილია არსებული არგუმენტების მხოლოდ ნაწილი. ნაშრომში გამოყენებულია არაზუსტი პროფესიული ტერმინოლოგია. ნაშრომში ნაწილობრივ გამოყოფილია შუალედური დასკვნები. ნაშრომში ფორმულირებულია საბოლოო დასკვნა და დასკვნა სრულად ვერ პასუხობს ძირითად პრობლემას.

4-1 ქულა:

ნაშრომში სწორედ არის მითითებული სამართლებრივი საფუძველი. ნაშრომში არ არის გამოყოფილი ნორმის წინაპირობები და ნაწილობრივ არის განსაზღვრული მნიშვნელოვანი ფაქტობრივი გარემოებები. ნაშრომში არასაკმარისად არის მსჯელობა მნიშვნელოვანი წინაპირობებზე. მსჯელობა არ არის თანმიმდევრული და მოყვანილია მხოლოდ უმნიშვნელო არგუმენტები. ნაშრომში გამოყენებულია არაზუსტი პროფესიული ტერმინოლოგია ნაშრომში ნაწილობრივ გამოყოფილია შუალედური დასკვნები. ნაშრომში ფორმულირებულია საბოლოო დასკვნა და დასკვნა ვერ პასუხობს ძირითად პრობლემას

0 ქულა:

ნაშრომში არ არის მითითებული სამართლებრივი საფუძველი. ნაშრომში არ არის გამოყოფილი ნორმის წინაპირობები და ნაწილობრივ არის განსაზღვრული მნიშვნელოვანი ფაქტობრივი გარემოებები. ნაშრომში არასაკმარისად არის მსჯელობა მნიშვნელოვანი წინაპირობებზე. მსჯელობა არ არის თანმიმდევრული და მოყვანილია მხოლოდ უმნიშვნელო არგუმენტები ან საერთოდ არ არის მოყვანილი არგუმენტები. ნაშრომში გამოყენებულია არაზუსტი პროფესიული ტერმინოლოგია. ნაშრომში არ არის გამოყოფილი შუალედური დასკვნები. ნაშრომში არ არის ფორმულირებული საბოლოო დასკვნა და დასკვნა ვერ პასუხობს ძირითად პრობლემას./სტუდენტს არ დაუწერია კაზუსი.

იმიტირებული პროცესი - იმიტირებული სასამართლო პროცესის გასამართად ლექტორი გაანაწილებს როლებს (მოსარჩელის, მოპასუხისა და სასამართლოს) და გაუზიარებს სტუდენტებს კაზუსს. შესაბამისი ჯგუფები ამზადებენ სარჩელს ან შესაგებელს ან სასამართლო გადაწყვეტილებას, ამასთან, ზეპირად წარადგენენ პოზიციას. 5 ქულით ფასდება იმიტირებული სასამართლო პროცესის წერილობითი დოკუმენტები, 5 ქულით - ზეპირი გამოსვლა. ამ კომპონენტში შეფასების მისაღებად აუცილებელია როგორც წერილობითი დოკუმენტის მომზადება, ისე ზეპირი გამოსვლა.

იმიტირებული სასამართლო პროცესის კაზუსი სტუდენტებს ეგზავნებათ მე-14 კვირაში, მოსარჩელე მხარის ჯგუფი ვალდებულია მოამზადოს სარჩელი 1 კვირის ვადაში და გადაუზიაროს მოპასუხე მხარეს. მოპასუხე მხარის ჯგუფი შესაგებელს ამზადებს და უგზავნის მოსარჩელეებს პროცესამდე 2 დღით ადრე. მოსამართლეების ჯგუფი სასამართლო გადაწყვეტილებას ამზადებს იმიტირებული პროცესის დასრულებიდან 1 კვირის ვადაში.

სარჩელი/შესაგებელი ფასდება შემდეგნაირად:

5 ქულა:

სარჩელში/შესაგებელში ამომწურავად და სიღრმისეულად არის ჩამოყალიბებული მხარის სამართლებრივი არგუმენტები და ისინი სიღრმისეულად, თანმიმდევრულად არის დასაბუთებული. ნაშრომში რელევანტური ფაქტები ამომწურავად არის განსაზღვრული. სამართლებრივი მოთხოვნების პირობებისადმი ფაქტები სწორედ და სრულყოფილად არის მისადაგებული. დასაბუთებისას გამოყენებულია რელევანტური სასამართლო პრაქტიკა.

5

კაზუსიდან გამოყოფილია დავის გადაწყვეტისათვის უმნიშვნელო ფაქტობრივი გარემოებები. სტუდენტი მსჯელობას აფუძნებს მოთხოვნის არასწორ სამართლებრივ საფუძველზე. სუბსუმცია არსრულყოფილია. მოტივაცია არასრულყოფილია. ნაშრომში მოტივაციასა და შედეგს შორის არ არის ლოგიკური კავშირი. სამართლებრივი ნორმა არასწორადაა ინტერპრეტირებული. ნაშრომში არ არის მითითებული აქტუალური სასამართლო პრაქტიკა ან/ და ნაშრომი არ შეიცავს აქტუალურ დოქტრინალურ მსჯელობას.

იმიტირებულ პროცესზე ზეპირი გამოსვლა შეფასდება შემდეგნაირად:

5 ქულა:

სტუდენტი იმიტირებულ პროცესზე ავლენს განსახილველი სამართლებრივი საკითხებისა და ფაქტების სრულყოფილ ცოდნას. მას შეუძლია დამაჯერებლად და სრულყოფილად დაასაბუთოს თავისი სამართლებრივი პოზიცია, უპასუხოს დასმულ შეკითხვებს. სტუდენტის გამოსვლა თანმიმდევრულია და დაცულია დროის რეგლამენტი.

4 ქულა:

სტუდენტი ზეპირი გამოსვლისას ავლენს განსახილველი სამართლებრივი საკითხებისა და ფაქტების კარგ ცოდნას. მას შეუძლია დამაჯერებლად და კარგად დაასაბუთოს თავისი სამართლებრივი პოზიცია, უპასუხოს დასმული შეკითხვების უმრავლესობას. სტუდენტის გამოსვლა თანმიმდევრულია და დაცულია დროის რეგლამენტი.

3 ქულა:

სტუდენტი ზეპირი გამოსვლისას ავლენს განსახილველი სამართლებრივი საკითხებისა და ფაქტების კარგ ცოდნას. მას შეუძლია დამაჯერებლად და კარგად დაასაბუთოს თავისი სამართლებრივი პოზიცია, თუმცა უჭირს დასმულ შეკითხვებზე პასუხი. სტუდენტის გამოსვლა ნაკლებად თანმიმდევრულია, დროის რეგლამენტი უმნიშვნელოა და დარღვეული.

2-1 ქულა:

სტუდენტს შესწავლილი აქვს ფაქტები, თუმცა ვერ ავლენს სამართლებრივი საკითხების კარგ ცოდნას. მას შეუძლია დამაჯერებლად, თუმცა არასრულყოფილად დაასაბუთოს თავისი სამართლებრივი პოზიცია. სტუდენტს უჭირს დასმულ შეკითხვებზე პასუხი. სტუდენტის გამოსვლა ნაკლებად თანმიმდევრულია, არ არის დაცული დროის რეგლამენტი.

0 ქულა:

სტუდენტი ზეპირი გამოსვლისას ვერ ავლენს განსახილველი სამართლებრივი საკითხებისა და ფაქტების ცოდნას. მას არ შეუძლია დაასაბუთოს თავისი სამართლებრივი პოზიცია, უპასუხოს დასმულ შეკითხვებს / სტუდენტი არ მოვიდა იმიტირებულ პროცესზე.

დასკვნითი შეფასება

დასკვნითი გამოცდა - მაქსიმალური შეფასება 30 ქულა. სასწავლო პროცესის დასასრულს ჩატარდება კომბინირებული ხასიათის დასკვნითი გამოცდა, რომელზეც სტუდენტები უპასუხებენ 3 ღია კითხვას (12 ქულა, თითო 4 ქულა) და ამოხსნიან კაზუსს (18 ქულა).

ღია კითხვები შეფასდება შემდეგნაირად:

4 ქულა - სტუდენტი სიღრმისეულად იცნობს განსახილველ საკითხს და მისი არგუმენტები გამართულია ლოგიკურად და მას შეუძლია პასუხის დასაბუთება;

3 ქულა - სტუდენტი იცნობს განსახილველ საკითხს და მისი არგუმენტები გამართულია, მაგრამ არ არის სრული და მას არ შეუძლია დამაჯერებლად პასუხის დასაბუთება;

2 ქულა - სტუდენტი ნაწილობრივ იცნობს მასალას, მაგრამ მისი არგუმენტები არ არის დასაბუთებული, ცხადი და გასაგები დასკვნების გასაკეთებლად;

1 ქულა - სტუდენტი ცუდად იცნობს მასალას, მისი არგუმენტები არ არის დასაბუთებული, ცხადი და გასაგები დასკვნების გასაკეთებლად;

0 - სტუდენტი საერთოდ არ იცნობს მასალას ან არგუმენტი არ არის ლოგიკურად გამართული/სტუდენტს არ უპასუხია შეკითხვისათვის.

კაზუსი ფასდება შემდეგნაირად:

18 ქულა:

ნაშრომში სრულყოფილად არის მითითებული სამართლებრივი საფუძველი და ნაშრომში გამოყოფილია ნორმის წინაპირობები და ამომწურავად არის განსაზღვრული მნიშვნელოვანი ფაქტობრივი გარემოებები. ნაშრომში მოცემულია თანმიმდევრული მსჯელობა ყველა მნიშვნელოვან წინაპირობაზე, მოყვანილია მნიშვნელოვანი არგუმენტები. ნაშრომში გამოყენებულია ზუსტი პროფესიული ტერმინოლოგია და გამოყოფილია შუალედური დასკვნები. ნაშრომში სწორედ და ამომწურავად არის ფორმულირებული საბოლოო დასკვნა და დასკვნა პასუხობს ძირითად პრობლემას.

17-16 ქულა:

ნაშრომში სწორედ არის მითითებული სამართლებრივი საფუძველი და ნაშრომში გამოყოფილია ნორმის წინაპირობები და ამომწურავად არის განსაზღვრული მნიშვნელოვანი ფაქტორები გარემოებები. ნაშრომში მოცემულია თანმიმდევრული მსჯელობა თითქმის ყველა მნიშვნელოვან წინაპირობაზე, მოყვანილია მნიშვნელოვანი არგუმენტები. ნაშრომში გამოყენებულია ზუსტი პროფესიული ტერმინოლოგია და გამოყოფილია შუალედური დასკვნები. ნაშრომში სწორედ არის ფორმულირებული საბოლოო დასკვნა და დასკვნა პასუხობს ძირითად პრობლემას.

15-13 ქულა:

ნაშრომში სწორედ არის მითითებული სამართლებრივი საფუძველი და ნაშრომში გამოყოფილია ნორმის წინაპირობები და ამომწურავად არის განსაზღვრული მნიშვნელოვანი ფაქტორები გარემოებები. ნაშრომში მოცემულია მსჯელობა მნიშვნელოვანი წინაპირობების მხოლოდ ნაწილზე და მსჯელობა საჭიროებს მეტ თანმიმდევრულობას. მოყვანილია მნიშვნელოვანი არგუმენტების დიდი ნაწილი, მაგრამ დასაბუთება არ არის სრული. ნაშრომში გამოყენებულია ზუსტი პროფესიული ტერმინოლოგია. ნაშრომში გამოყოფილია შუალედური დასკვნები. ნაშრომში სწორედ და ამომწურავად არის ფორმულირებული საბოლოო დასკვნა და დასკვნა პასუხობს ძირითად პრობლემას.

12-9 ქულა:

ნაშრომში სწორედ არის მითითებული სამართლებრივი საფუძველი. ნაშრომში გამოყოფილია ნორმის წინაპირობები და ნაწილობრივ არის განსაზღვრული მნიშვნელოვანი ფაქტორები გარემოებები. ნაშრომში მოცემულია მსჯელობა მნიშვნელოვანი წინაპირობების მხოლოდ ნაწილზე და მსჯელობა საჭიროებს მეტ თანმიმდევრულობას. მოყვანილია არსებული არგუმენტების მხოლოდ ნაწილი. ნაშრომში გამოყენებულია არაზუსტი პროფესიული ტერმინოლოგია. ნაშრომში ნაწილობრივ გამოყოფილია შუალედური დასკვნები. ნაშრომში ფორმულირებულია საბოლოო დასკვნა და დასკვნა პასუხობს ძირითად პრობლემას.

8-5 ქულა:

ნაშრომში ნაწილობრივ სწორედ არის მითითებული სამართლებრივი საფუძველი. ნაშრომში გამოყოფილია ნორმის წინაპირობები და ნაწილობრივ არის განსაზღვრული მნიშვნელოვანი ფაქტორები გარემოებები. ნაშრომში მოცემულია მსჯელობა მნიშვნელოვანი წინაპირობების მხოლოდ ნაწილზე და მსჯელობა საჭიროებს მეტ თანმიმდევრულობას. მოყვანილია არსებული არგუმენტების მცირე ნაწილი. ნაშრომში გამოყენებულია არაზუსტი პროფესიული ტერმინოლოგია. ნაშრომში ნაწილობრივ გამოყოფილია შუალედური დასკვნები. ნაშრომში ფორმულირებულია საბოლოო დასკვნა და დასკვნა პასუხობს ძირითად პრობლემას, თუმცა სიცხადისა და დასაბუთებულობის მხრივ ხარვეზიანია.

4-1 ქულა:

ნაშრომში ნაწილობრივ სწორედ არის მითითებული სამართლებრივი საფუძველი. ნაშრომში გამოყოფილია ნორმის წინაპირობები, მაგრამ არ არის განსაზღვრული მნიშვნელოვანი ფაქტორები გარემოებები. ნაშრომში მოცემულია მსჯელობა მნიშვნელოვანი წინაპირობების მცირე ნაწილზე და მსჯელობა არ არის თანმიმდევრული. მოყვანილია არსებული არგუმენტების მცირე ნაწილი. ნაშრომში გამოყენებულია არაზუსტი პროფესიული ტერმინოლოგია. ნაშრომში არ არის გამოყოფილი შუალედური დასკვნები. ნაშრომში ფორმულირებულია საბოლოო დასკვნა და დასკვნა არ პასუხობს ძირითად პრობლემას.

0 ქულა:

ნაშრომში არ არის მითითებული სამართლებრივი საფუძველი. ნაშრომში არ არის გამოყოფილი ნორმის წინაპირობები და ნაწილობრივ არის განსაზღვრული მნიშვნელოვანი ფაქტორები გარემოებები. ნაშრომში არასაკმარისად არის მსჯელობა მნიშვნელოვანი წინაპირობებზე. მსჯელობა არ არის თანმიმდევრული და მოყვანილია მხოლოდ უმნიშვნელო არგუმენტები ან საერთოდ არ არის მოყვანილი არგუმენტები. ნაშრომში გამოყენებულია არაზუსტი პროფესიული ტერმინოლოგია. ნაშრომში არ არის გამოყოფილი შუალედური დასკვნები. ნაშრომში არ არის ფორმულირებული საბოლოო დასკვნა და დასკვნა ვერ პასუხობს ძირითად პრობლემას./სტუდენტს არ დაუწერია კაზუსი.

შეფასების შკალა

შეფასება	აღწერა	პროცენტული ინტერვალი	რიცხვითი ექვივალენტი 4.0 ბალიან შკალაში
A	ფრიადი	91 – 100	3.39 – 4.0
B	ძალიან კარგი	81 – 90	2.78 – 3.38
C	საშუალო	71 – 80	2.17 – 2.77
D	დამაკმაყოფილებელი	61 – 70	1.56 – 2.16
E	საკმარისი	51 – 60	1.0 – 1.55
FX	ვერ ჩააბარა (ხელახლა ჩაბარების უფლება)	41 – 50	0
F	ჩაიჭრა (საგანი ახლიდან შესასწავლი)	0 – 40	0

სავალდებულო ლიტერატურა:

- საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი;
- ავტორთა კოლექტივი, სამოქალაქო კოდექსის კომენტარი; http://civilcode.ge/index.php?title=Main_Page
- ავტორთა კოლექტივი, სამოქალაქო კოდექსის კომენტარი, წიგნი მესამე;
- ძლიერიშვილი ზ., სვანაძე გ., ცერცვაძე გ. და სხვ., სახელშეკრულებო სამართალი, თბილისი, 2014;
- Lando O., Beale H., Principles of European Contract Law, Part I and II, 2000, Part III, 2003.

სარეკომენდაციო ლიტერატურა:

- Markesinis B., Unberath H., Jonston A., German law of Contract, a comparative treatise, second edition, 2006
- CISG (International Sale of Goods) related court decisions <http://www.cisg.law.pace.edu/cisg/text/YB2006-2000.html>
- რეკომენდაციები სამოქალაქო სამართლის სასამართლო პრაქტიკის პრობლემატურ საკითხებზე, საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ერთგვაროვანი პრაქტიკა სამოქალაქო საქმეებთან დაკავშირებით, საქართველოს უზენაესი სასამართლო, 2007;
- საქართველოს უზენაესი სასამართლოს დიდი პალატის გადაწყვეტილებებში გამოყენებულ ნორმათა განმარტებანი, საქართველოს უზენაესი სასამართლო, 2010;
- ბიოლინგ ჰ., ლუტინგჰაუსი პ., საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის ცალკეული მოთხოვნის საფუძვლების სისტემური ანალიზი, თბილისი, 2009;
- ცვაიგერტი კ., კოტიკი ჰ., შედარებითი სამართალმცოდნეობის შესავალი კერძო სამართლის სფეროში, თბილისი, 2001, ტII7;
- DCFR (Draft Common Frame of Reference), comments, Part I and II, 2009;
- UNIDROIT Principles of International Commercial Contracts with Official Commentary, 1994;
- Vogenauer S., Kleinsterkamp J., Commentary on UNIDROIT Principles of International Commercial Contracts(2004), 2009;
- Principles, Definitions and Model Rules of European Private Law, Draft Common Frame of Reference (DCFR), Full Edition, 2009, volume I, III, IV;
- Hartkamp A., Hesselink M., Hondius E., Jousta C., E.du Perron (Eds), Towards a European Civil Code, Third revised and expanded edition, 2004;
- დანელია ე., გამიჯნის პრინციპი ჩუქების ხელშეკრულების მაგალითზე, ქართული სამართლის მიმოხილვა, 2008, სპეციალური გამოშვება;
- ფიფია ა., ხელშეკრულებიდან გასვლის კონტინენტურევროპული და ანგლოამერიკული სამართლებრივი მოწესრიგების ძირითადი მახასიათებლები და მათი გავლენა ქართულ სამართალზე, ქართული სამართლის მიმოხილვა, 2008, სპეციალური გამოშვება;
- მაჭარაძე მ., ხელშეკრულებიდან გასვლა და ხელშეკრულების მოშლა – განსხვავება და სამართლებრივი შედეგები საქართველოსა და გერმანიის სამართლის მიხედვით, ქართული სამართლის მიმოხილვა, 2008, სპეციალური გამოშვება;
- ბაჩიაშვილი ვ., დამატებითი შესრულების, ხელშეკრულებიდან გასვლისა და ფასის შემცირების მეორადი მოთხოვნის უფლებები ნასყიდობაში (საქართველოსა და გერმანიის სამართლის მიხედვით), ქართული სამართლის მიმოხილვა, 2008, სპეციალური გამოშვება;
- ვაშაკიძე გ., კეთილსინდისიერება საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის მიხედვით – აბსტრაქცია თუ მოქმედი სამართალი, ქართული სამართლის მიმოხილვა, 2007;
- ბალიშვილი ე., ნების გამოვლენის (ოფერტის) გამოთხოვა უნიფიცირებულ კერძო სამართალში, ქართული სამართლის მიმოხილვა, 2007, სპეციალური გამოშვება;
- იოსელიანი ა., კეთილსინდისიერების პრინციპი სახელშეკრულებო სამართალში (შედარებითსამართლებრივი გამოკვლევა), ქართული სამართლის მიმოხილვა, 2007, სპეციალური გამოშვება;
- ქარდავა ე., მომხმარებელთა უფლებების დაცვის ევროპული სტანდარტების შედარებითსამართლებრივი მიმოხილვა ქუჩაში დადებული ხელშეკრულების მაგალითზე, ქართული სამართლის მიმოხილვა, 2007, სპეციალური გამოშვება;
- მაჩალაძე ს., ზიანის ანაზღაურება ვალდებულების დარღვევისას (საქართველოსა და გერმანიის კანონმდებლობათა შედარებითი ანალიზი), ქართული სამართლის მიმოხილვა, 2004, სპეციალური გამოშვება;
- ჩაჩავა ა., მყიდველის მეორადი უფლებების შედარებითი ანალიზი, ქართული სამართლის მიმოხილვა, 2004, სპეციალური გამოშვება;
- მესხიშვილი მ., ნივთობრივი ნაკლის ცნება გერმანულსა და ქართულ სამართალში, ქართული სამართლის მიმოხილვა, 2004, სპეციალური გამოშვება;
- კერესელიძე დ., უსაფუძვლო გამდიდრების ნორმების გამოყენება, ქართული სამართლის მიმოხილვა, 2003 #4;
- წიკვაძე ნ., ფულადი ვალდებულების გადახდა ფულადი ერთეულის კურსის შეცვლისას, ქართული სამართლის მიმოხილვა, 2003 #1;

- ჩოხელი ნ., ფულადი ვალდებულების შესრულება და საბანკო ანგარიშით სარგებლობის უფლება (სასამართლო პრაქტიკის მიმოხილვა), ქართული სამართლის მიმოხილვა, 2003 #1;
- ჩანტლაძე მ., ნების გამოვლენის განმარტება, პირგასამტეხლოს შემცირება, ნომინალიზმის პრინციპი, ქართული სამართლის მიმოხილვა, 2002 #1;
- ბერეკაშვილი ქ., „ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნის უფლებაზე წინასწარ უარის თქმა – ნების ავტონომია, თუ მართლწესრიგის საწინააღმდეგო მოქმედება? ჟურნალი „მართლმსაჯულება და კანონი“ N1(32) 12.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილებები:

- საქმე №ას-431-414-2016
- საქმე №ას-167-163-2016
- საქმე №ას-1203-1130-2015
- საქმე №ას-383-364-2015
- საქმე №ას-75-72-2016
- საქმე №ას-482-456-2015
- საქმე №ას--1011-954-2015
- საქმე №ას-901-851-2015
- საქმე №ას-744-705-2015
- საქმე №ას--857-821-2014

შენიშვნა: ცალკეულ თემასთან დაკავშირებული სასამართლო პრაქტიკა სემესტრის განმავლობაში დამატებით გადაეგზავნებათ სტუდენტებს.

კალენდარული გეგმა

კურსი მოიცავს კვირაში 2 სთ ლექციას და 2 სთ სემინარს. სულ 15 ორსაათიანი ლექცია და 15 ორსაათიანი სემინარი.

კვირა	მეცადინეობის ტიპი	თემა	დავალება
1	ლექცია (2 საათი)	ვალდებულებითი სამართლის საგანი და მისი ადგილი კერძო სამართლის სისტემაში; ვალდებულებითი ურთიერთობის მონაწილეები; ვალდებულების შინაარსი – კრედიტორის მოთხოვნის უფლება და მოვალის შესრულების ვალდებულება; ვალდებულებითი ურთიერთობის რელატიური ხასიათი და მისი გამიჯვნა აბსოლუტური (სანივთო) ურთიერთობისაგან; შესრულების საგანი; ძირითადი და დამატებითი მოთხოვნები; პირველადი და მეორადი (ნაწარმოები) მოთხოვნები; სახელშეკრულებო და კანონისმიერი ვალდებულებითი ურთიერთობები; ვალდებულებითი სამართლის სისტემა	სამოქალაქო კოდექსის კომენტარი, მუხლები 316-317 ძლიერიშვილი ზ., სვანაძე გ., ცერცვაძე გ. და სხვ., სახელშეკრულებო სამართალი, თბილისი, 2014, 7-50 სამოქალაქო კოდექსის კომენტარი, წიგნი მესამე, 23-30; 37-48
	სემინარი (2 საათი)	ზეპირი გამოკითხვა	
2	ლექცია (2 საათი)	ვალდებულების სამართლის პრინციპები: თანასწორობა, კეთილსინდისიერება (გულისხმიერების მოვალეობა), მხარეთა თანამშრომლობა (კრედიტორია მიერ ვადის გადაცილება); წინასახელშეკრულებო ურთიერთობიდან წარმოშობილი ვალდებულებები: ინფორმაციის გადაცემა, კონფიდენციალობა	სავალდებულო: სამოქალაქო კოდექსის კომენტარი, მუხლი 318 ძლიერიშვილი ზ., სვანაძე გ., ცერცვაძე გ. და სხვ., სახელშეკრულებო სამართალი, თბილისი, 2014, 50-86
	სემინარი (2 საათი)	შესასწავლ მასალაზე მსჯელობა	სამოქალაქო კოდექსის კომენტარი, წიგნი მესამე, 30-37; 46-56; 269-272.

			<p>სარეკომენდაციო: ვაშაკიძე გ., კეთილსინდისიერება საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის მიხედვით – აბსტრაქცია თუ მოქმედი სამართალი, ქართული სამართლის მიმოხილვა, 2007 #1.</p> <p>იოსელიანი ა., კეთილსინდისიერების პრინციპი სახელშეკრულებო სამართალში (შედარებითსამართლებრივი გამოკვლევა), ქართული სამართლის მიმოხილვა, 2007, სპეციალური გამოშვება.</p> <p>Lando O., Beale H., Principles of European Contract Law, Part I and II. 2000, 113-122; 189-197;</p> <p>Markesinis B. Unberath H., Jonston A., German law of Contract, a comparative treatise, second edition, 2006, 119-133, 91-103</p>
3	ლექცია (2 საათი)	<p>სახელშეკრულებო სამართლის ძირითადი უნიფიცირებული აქტები: PECC, PECL, DCFR, მათი ხასიათი და მოქმედების სფერო</p> <p>ხელშეკრულების ცნება; ხელშეკრულებისა და სანივთო გარიგების გამოიყენება; ხელშეკრულების თავისუფლების პრინციპი და მისი შეზღუდვა (კონტრაქტების იძულება)</p>	<p>სავალდებულო: ძლიერიშვილი ზ., სვანაძე გ., ცერცვაძე გ. და სხვ., სახელშეკრულებო სამართალი, თბილისი, 2014, გვ. 86-107</p> <p>სამოქალაქო კოდექსის კომენტარი, წიგნი მესამე, გვ 56-83, 149-154</p> <p>სარეკომენდაციო: ქარდავა ე., მომხმარებელთა უფლებების დაცვის ევროპული სტანდარტების შედარებითსამართლებრივი მიმოხილვა ქუჩაში დადებული ხელშეკრულების მაგალითზე, ქართული სამართლის მიმოხილვა, 2007, სპეციალური გამოშვება;</p> <p>დანელია ე., გამოიყენების პრინციპი ჩუქების ხელშეკრულების მაგალითზე, ქართული სამართლის მიმოხილვა, 2008, სპეციალური გამოშვება;</p> <p>კ.ცვაიგერტი, ჰ.კოტცი, შედარებითი</p>
	სემინარი (2 საათი)	შესასწავლ მასალაზე მსჯელობა	

			სამართალმცოდნეობის შესავალი კერძო სამართლის სფეროში, თბილისი, 2001, ტII, გვ 7-33, Lando O., Beale H., Principles of European Contract Law, Part I and II (2000), 95-113; Markesinis B., Unberath H., Jonston A., German law of Contract, a comparative treatise, second edition, 2006, 43-55
4	ლექცია (2 საათი)	ხელშეკრულების დადება: ოფერტი და მისი იურიდიული ბუნება (მზოქავი ხასიათი); ოფერტის გამოხმობა; აქცეპტი, მოდიფიცირებული და დაგვიანებული აქცეპტი; ხელშეკრულების ფორმა; ხელშეკრულების განმარტება	სავალდებულო: ძლიერიშვილი ზ., სვანაძე გ., ცერცვაძე გ. და სხვ., სახელშეკრულებო სამართალი, თბილისი, 2014, 107-191
	სემინარი (2 საათი)	შესასწავლ მასალაზე მსჯელობა, კაზუსის ამოხსნა	სამოქალაქო კოდექსის კომენტარი, წიგნი მესამე, 83-149; 154-180 სარეკომენდაციო: ბალიშვილი ე., ნების გამოვლენის (ოფერტის) გამოთხოვა უნიფიცირებულ კერძო სამართალში, ქართული სამართლის მიმოხილვა, 2007, სპეციალური გამოშვება; კ.ცვაიგერტი, ჰ.კოტცი, შედარებითი სამართალმცოდნეობის შესავალი კერძო სამართლის სფეროში, თბილისი, 2001, ტII, გვ 42-65. 86-96 Lando O., Beale H., Principles of European Contract Law, Part I and II. 2000, 159-197. Markesinis B. Unberath H., Jonston A., German law of Contract, a comparative treatise, second edition, 2006, 55-81
5	ლექცია (2 საათი)	ხელშეკრულების პირობები; ხელშეკრულების სტანდარტული პირობები და მომხმარებელთა უფლებების დაცვის გარანტიები; მესამე პირთა სასარგებლოდ დადებული ხელშეკრულებები	ძლიერიშვილი ზ., სვანაძე გ., ცერცვაძე გ. და სხვ., სახელშეკრულებო სამართალი, თბილისი, 2014, გვ. 191-248
	სემინარი (2 საათი)	შესასწავლ მასალაზე მსჯელობა, კაზუსის ამოხსნა	სამოქალაქო კოდექსის კომენტარი, წიგნი მესამე, გვ. 180-229 კ.ცვაიგერტი, ჰ.კოტცი, შედარებითი სამართალმცოდნეობის შესავალი კერძო სამართლის სფეროში, თბილისი, 2001, ტII, გვ, 145-160

			<p>Lando O., Beale H., Principles of European Contract Law, Part I and II. 2000, 299-329</p> <p>Markesinis B. Unberath H., Jonston A., German law of Contract, a comparative treatise, second edition, 2006, 133-144, 163-204</p>
6	ლექცია (2 საათი)	ვალდებულების შესრულების პრინციპები; შესრულების დრო; შესრულების ადგილი; ვალდებულების შესრულებისა და შესრულების მიღების სუბიექტები; ვალდებულების შესრულების საგანი, ალტერნატიული და კუმულატიური ვალდებულებები; ნივთები და მათი ხარისხი, ფულადი ვალდებულების შესრულება	<p>სავალდებულო: ძლიერიშვილი ზ., სვანაძე გ., ცერცვაძე გ. და სხვ., სახელშეკრულებო სამართალი, თბილისი, 2014, გვ. 310-340, 365-501</p> <p>სამოქალაქო კოდექსის კომენტარი, წიგნი მესამე, გვ. 267- 363</p> <p>სარეკომენდაციო: მესხიშვილი მ., ნივთობრივი ნაკლის ცნება გერმანულსა და ქართულ სამართალში, ქართული სამართლის მიმოხილვა, 2004, სპეციალური გამოშვება;</p> <p>წეპლაძე ნ., ფულადი ვალდებულების გადახდა ფულადი ერთეულის კურსის შეცვლისას, ქართული სამართლის მიმოხილვა, 2003 #1.</p> <p>ჩოხელი ნ., ფულადი ვალდებულების შესრულება და საბანკო ანგარიშით სარგებლობის უფლება (სასამართლო პრაქტიკის მიმოხილვა), ქართული სამართლის მიმოხილვა, 2003 #1</p> <p>საქართველოს უზენაესი სასამართლოს დიდი პალატის გადაწყვეტილებებში გამოყენებულ ნორმათა განმარტებანი, საქართველოს უზენაესი სასამართლო, 2010, გვ. 29-34</p> <p>Lando O., Beale H., Principles of European Contract Law, Part I and II. 2000, 329-357</p> <p>Markesinis B. Unberath H., Jonston A., German law of</p>
	სემინარი (2 საათი)	შესასწავლ მასალაზე მსჯელობა, კაზუსის ამოხსნა	

			Contract, a comparative treatise, second edition, 2006, 349-379
7	ლექცია (2 საათი)	ვალდებულების დარღვევა და მისი სახეები: ვალდებულების შეუსრულებლობა და შესრულების ვადის გადაცილება; შესრულების შეუძლებლობა და მისი სახეები; ხელშეკრულების მისადაგება შეცვლილი გარემოებებისადმი	სავალდებულო: სამოქალაქო კოდექსის კომენტარი, წიგნი მესამე, გვ. 392-451, კ.ცვაიგერტი, ჰ.კოტცი, შედარებითი სამართალმცოდნეობის შესავალი კერძო სამართლის სფეროში, თბილისი, 2001, ტII, გვ. 176-228 Lando O., Beale H., Principles of European Contract Law, Part I and II. 2000, 359-391 სარეკომენდაციო: Markesinis B. Unberath H., Jonston A., German law of Contract, a comparative treatise, second edition, 2006, 379-413
	სემინარი (2 საათი)	შესასწავლ მასალაზე მსჯელობა, კაზუსის ამოხსნა	
8	ლექცია (2 საათი)	პასუხისმგებლობა ვალდებულების დარღვევისათვის, მეორადი მოთხოვნის უფლებები: დამატებითი შესრულება, ფასის შემცირება, შესრულების დაკავება.	სავალდებულო: სამოქალაქო კოდექსის კომენტარი, წიგნი მესამე, 451-458, Lando O., Beale H., Principles of European Contract Law, Part I and II. 2000, 391-408; სარეკომენდაციო: ბაჩიაშვილი ვ., დამატებითი შესრულების, ხელშეკრულებიდან გასვლისა და ფასის შემცირების მეორადი მოთხოვნის უფლებები ნასყიდობაში (საქართველოსა და გერმანიის სამართლის მიხედვით), ქართული სამართლის მიმოხილვა, 2008, სპეციალური გამოშვება. ჩაჩავა ს., მყიდველის მეორადი უფლებების შედარებითი ანალიზი, ქართული სამართლის მიმოხილვა, 2004, სპეციალური გამოშვება. Markesinis B. Unberath H., Jonston A., German law of Contract, a comparative treatise, second edition, 2006, 392-419
	სემინარი (2 საათი)	შესასწავლ მასალაზე მსჯელობა, კაზუსის ამოხსნა	
9	ლექცია (2 საათი)	ხელშეკრულებიდან გასვლა: საფუძვლები, პროცესი და შედეგები	სავალდებულო: ძლიერიშვილი ზ., სვანაძე გ., ცერცვა

	სემინარი (2 საათი)	შესასწავლ მასალაზე მსჯელობა, კაზუსის ამოხსნა	<p>მე გ. და სხვ., სახელშეკრულებო სამართალი, თბილისი, 2014, გვ. 501-539</p> <p>სამოქალაქო კოდექსის კომენტარი, წიგნი მესამე 229-266.</p> <p>Lando O., Beale H., Principles of European Contract Law, Part I and II. 2000, 409–430;</p> <p>სარეკომენდაციო: ფიფია ა., ხელშეკრულებიდან გასვლის კონტინენტურევროპული და ანგლოამერიკული სამართლებრივი მოწესრიგების ძირითადი მახასიათებლები და მათი გავლენა ქართულ სამართალზე, ქართული სამართლის მიმოხილვა, 2008, სპეციალური გამოშვება</p> <p>მაჭარაძე მ., ხელშეკრულებიდან გასვლა და ხელშეკრულების მოშლა – განსხვავება და სამართლებრივი შედეგები საქართველოსა და გერმანიის სამართლის მიხედვით, ქართული სამართლის მიმოხილვა, 2008, სპეციალური გამოშვება.</p> <p>Markesinis B. Unberath H., Jonston A., German law of Contract, a comparative treatise, second edition, 2006, 419–437;</p>
10	ლექცია (2 საათი)	მართლსაწინააღმდეგო ქმედების ცნება და ელემენტები სამოქალაქო სამართალში; მართლსაწინააღმდეგო ქედება, ზიანი, მიზეზობრივი კავშირი და ბრალი სამოქალაქო სამართალში	<p>ძლიერიშვილი ზ., სვანაძე გ., ცერცვაძე გ. და სხვ., სახელშეკრულებო სამართალი, თბილისი, 2014, გვ. 677-709</p> <p>სამოქალაქო კოდექსის კომენტარი, წიგნი მესამე, 381–398</p>
	სემინარი (2 საათი)	შესასწავლ მასალაზე მსჯელობა, კაზუსის ამოხსნა	
11	ლექცია (2 საათი)	ზიანის ანაზღაურება: ზიანის სახეები, ზიანის ანაზღაურების ფარგლები ზიანის ანაზღაურების ვალდებულებისაგან გათავისუფლება (უმნიშვნელო ზიანი)	სავალდებულო: ძლიერიშვილი ზ., სვანაძე გ., ცერცვაძე გ. და სხვ., სახელშეკრულებო სამართალი, თბილისი, 2014, გვ. 645-663
	სემინარი (2 საათი)	შესასწავლ მასალაზე მსჯელობა, კაზუსის ამოხსნა	

			<p>სამოქალაქო კოდექსის კომენტარი, წიგნი მესამე, 451-467</p> <p>Lando O., Beale H., Principles of European Contract Law, Part I and II. 2000, 434-461</p> <p>სარეკომენდაციო: მაჩალაძე ს., ზიანის ანაზღაურება ვალდებულების დარღვევისას (საქართველოსა და გერმანიის კანონმდებლობათა შედარებითი ანალიზი), ქართული სამართლის მიმოხილვა, 2004, სპეციალური გამოშვება.</p> <p>Markesinis B. Unberath H., Jonston A., German law of Contract, a comparative treatise, second edition, 2006, 437-486</p>
12	ლექცია (2 საათი)	მორალური ზიანის მატერიალური ანაზღაურების საფუძვლები	<p>ძლიერიშვილი ზ., სვანაძე გ., ცერცვაძე გ. და სხვ., სახელშეკრულებო სამართალი, თბილისი, 2014, გვ. 663-677</p> <p>სამოქალაქო კოდექსის კომენტარი, წიგნი მესამე, 467-475</p>
	სემინარი (2 საათი)	იმიტირებული პროცესისთვის მზადება	
13	ლექცია (2 საათი)	მოთხოვნის უზრუნველყოფის დამატებითი საშუალებები: ბე, პირგასამტეხლო და მოვალის გარანტია	<p>ძლიერიშვილი ზ., სვანაძე გ., ცერცვაძე გ. და სხვ., სახელშეკრულებო სამართალი, თბილისი, 2014, გვ. 539-645</p> <p>სამოქალაქო კოდექსის კომენტარი, წიგნი მესამე, 485-508</p>
	სემინარი (2 საათი)	შესასწავლ მასალაზე მსჯელობა, კაზუსის ამოხსნა	
14	ლექცია (2 საათი)	ვალდებულების შეწყვეტის საფუძვლები: შესრულება, დეპონირება, ურთიერთმოთხოვნათა გაქვითვა, ვალის პატიება და სხვა	<p>ძლიერიშვილი ზ., სვანაძე გ., ცერცვაძე გ. და სხვ., სახელშეკრულებო სამართალი, თბილისი, 2014, გვ. 340-365</p> <p>სამოქალაქო კოდექსის კომენტარი, წიგნი მესამე, 508-567</p>
	სემინარი (2 საათი)	შესასწავლ მასალაზე მსჯელობა, კაზუსის ამოხსნა	
15	ლექცია (2 საათი)	კრედიტორთა და მოვალეთა სიმრავლე ვალდებულებებში: სოლიდარული კრედიტორები და სოლიდარული მოვალეები	<p>ძლიერიშვილი ზ., სვანაძე გ., ცერცვაძე გ. და სხვ., სახელშეკრულებო სამართალი, თბილისი, 2014, გვ. 709-756</p>
	სემინარი (2 საათი)	შესასწავლ მასალაზე მსჯელობა, კაზუსის ამოხსნა	

			კომენტარი, წიგნი მესამე, 567-600 Lando O., Beale H., Principles of European Contract Law, Part I and II. 2000, 59-85.
16	2 საათი	იმიტირებული პროცესი	-
დასკვნითი გამოცდა			

დამატებითი მოთხოვნები

დამატებითი კონსულტაციების სურვილის შემთხვევაში სტუდენტი წერილობით მიმართავს ლექტორს ელექტრონულ ფოსტაზე.